عنوان

اثربخشی ارزیابی مبتنی بر فعالیت‌های حرفه‌ای قابل اعتماد (EPAs) در ارتقای صلاحیت بالینی دانشجویان پزشکی عمومی: یک مرور سیستماتیک

نویسندگان: ۱.رضا رئیسی، ۲.آناهیتا حاتمی

افیلیشن ۱و۲: کمیته دانشجویی توسعه آموزش دانشگاه علوم پزشکی شیراز

۱. مقدمه و هدف

Introduction & Aim

ارزیابی شایستگی در بالین همواره با چالش‌های سلیقه‌ای بودن و عدم شفافیت روبرو بوده است. فعالیت‌های حرفه‌ای قابل اعتماد (EPAs) با هدف عملیاتی کردن شایستگی‌ها و پیوند آن‌ها با وظایف روزمره پزشکان معرفی شده‌اند. هدف این مطالعه، بررسی تأثیر پیاده‌سازی مدل‌های ارزیابی مبتنی بر EPA بر توانمندی بالینی و آمادگی برای شروع به کار دانشجویان دوره کارورزی است. ضرورت این تحقیق در نیاز مبرم به استانداردسازی ارزیابی‌های بالینی جهت تضمین ایمنی بیماران در سیستم سلامت است.

چالش فعلی
ارزیابی سلیقه‌ای و غیرشفاف بالینی

راهکار نوین (EPA)
عملیاتی‌سازی شایستگی در وظایف روزمره

پیامد نهایی
آمادگی کارورزان و تضمین ایمنی بیمار

۲. روش کار

PRISMA & MERSQI

این مطالعه مروری سیستماتیک بر اساس راهنمای PRISMA انجام شد. جست‌وجوی مقالات در پایگاه‌های PubMed، Scopus، Web of Science و SID در بازه زمانی ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۴ صورت گرفت. کلیدواژه‌های "Entrustable Professional Activities", "Clinical Competence", ""Workplace-based Assessment" و "ارزیابی دانشجو" ترکیب شدند. پس از غربالگری ۹۹۱ رکورد شناسایی شده، ۱۱ مطالعه که معیارهای ورود (ارزیابی EPAs در مقطع پزشکی عمومی) را داشتند، انتخاب و با استفاده از ابزار MERSQI مورد نقد کیفیت قرار گرفتند.

فلوچارت غربالگری مطالعات (راهنمای PRISMA) — ۲۰۱۸ – ۲۰۲۴

PubMed | Scopus | Web of Science | SID (فارسی)

۱. شناسایی رکوردها در پایگاه‌های اطلاعاتی — **۹۹۱ رکورد**

↓

۲. غربالگری و اعمال معیارهای ورود (پزشکی عمومی) — حذف ۹۸۰ مورد

↓

۳. مطالعات نهایی واردشده و نقد کیفیت — **۱۱ مطالعه**
ارزیابی کیفیت روش‌شناختی با ابزار استاندارد MERSQI

۳. یافته‌ها

Key Findings & Meta-Analysis

یافته‌ها نشان داد که رایج‌ترین EPAهای ارزیابی شده شامل "شناسایی و مدیریت اولیه وضعیت‌های اورژانسی" و "تدوین طرح درمانی برای بیماری‌های شایع" است. نتایج متاآنالیز در مطالعات مداخله‌ای نشان داد که ارزیابی مبتنی بر EPA منجر به افزایش معنادار در سطح اعتماد به نفس دانشجویان و نمرات آزمون‌های صلاحیت عملی (افزایش میانگین ۱۵-۲۰ درصدی) شده است. همچنین، این رویکرد با ارائه بازخوردهای شفاف بر اساس سطوح نظارت (از سطح ۱: مشاهده تا سطح ۵: نظارت بر دیگران)، منجر به کاهش خطاهای پزشکی در دوران کارورزی شده است. با این حال، بار کاری اساتید و نیاز به لاگ‌بوک‌های الکترونیک هوشمند از چالش‌های اصلی پیاده‌سازی بودند.

رایج‌ترین EPAهای ارزیابی‌شده در پزشکی عمومی

- EPA 1: شناسایی و مدیریت اولیه وضعیت‌های اورژانسی
- EPA 2: تدوین طرح درمانی برای بیماری‌های شایع

چالش‌های اصلی پیاده‌سازی در بالین:

- افزایش بار کاری اساتید بالینی
- نیاز به لاگ‌بوک الکترونیک هوشمند

نتایج متاآنالیز مطالعات مداخله‌ای — $P < 0.05$ معنادار

افزایش میانگین نمرات آزمون‌های صلاحیت عملی + ارتقای معنادار اعتماد به نفس بالینی	تا ۱۵%+ ۲۰%
ارزیابی سنتی (قبل از EPA)	۶۸٪
ارزیابی مبتنی بر EPA (پایش مستمر)	۸۶٪ (+۱۸٪ رشد)

طیف ۵ سطحی تصمیم‌گیری برای واگذاری مسئولیت (Entrustment Supervision Scale) و کاهش خطاهای پزشکی

بازخورد شفاف و هدفمند

سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	سطح ۴	سطح ۵
صرفاً مشاهده	نظارت مستقیم	نظارت غیرمستقیم	انجام مستقل	نظارت بر دیگران
بدون مداخله مستقیم	حضور کامل استاد بالینی	در دسترس بودن فوری	نظارت دور و بازنگری	توانایی آموزش و پایش

۴. نتیجه‌گیری و پیشنهادها

Conclusion & Practical Implications

ارزیابی مبتنی بر EPAs ابزاری کارآمد برای گذار از آموزش زمان‌محور به آموزش شایستگی‌محور است که منجر به تربیت پزشکان ایمن‌تر می‌شود. پیشنهاد می‌گردد دانشکده‌های پزشکی نسبت به تدوین لیست EPAهای هسته (Core EPAs) متناسب با نیازهای بومی اقدام نموده و اساتید بالینی را در زمینه "تصمیم‌گیری برای واگذاری مسئولیت" (Entrustment Decision) توانمند سازند.

۱. گذار هدفمند از آموزش زمان‌محور به آموزش شایستگی‌محور

۲. تدوین فهرست EPAهای هسته (Core EPAs) متناسب با نیاز بومی

۳. توانمندسازی اساتید در «تصمیم‌گیری برای واگذاری مسئولیت»

واژگان کلیدی: Keywords

ارزیابی دانشجو | فعالیت‌های حرفه‌ای قابل اعتماد (EPAs) | صلاحیت بالینی | آموزش پزشکی عمومی